

FOLKE VIRKE

August - September - Oktober 2021

Den sociale arv og ulighed i uddannelse

www.folkevirke.dk

3

Ulighed og social arv i dagens Danmark

Af Rasmus Landersø, forskningsleder, ROCKWOOL Fonden

Danmark har et drengeproblem

7

Af Sólrún Jákupsdóttir Løkke Rasmussen, bestyrelsesformand, LøkkeFonden

Ulighed i uddannelse

Af Kim Reinhard, pensioneret AKT-lærer

12

FOLKEVIRKE

Social, kulturel og politisk oplysning

Udgivet af oplysningsbevægelsen
FOLKEVIRKE

Oplag: 1.200 . ISSN 0015-5845

**Deadline for næste nummer:
20. oktober 2021**

Bladet kan kun bestilles ved direkte henvendelse til:

Folkevirkes kontor

Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal
1153 København K
Tlf. 33 32 83 11
E-mail: folkevirke@folkevirke.dk
www.folkevirke.dk

Dette nummer koster i styksalg
kr. 60 + porto.

Særpris for klassesæt.

Bladabonnement kr. 210 + porto pr. år

Medlemskab kr. 400 pr. år

Beløbene kan indbetales på

Folkevirkes konto:

Reg.nr. 5301 . Kontonr. 0287753

Redaktion

Annemarie Balle (ansvarshavende)
Firkløvervej 1
2400 København NV
Tlf. 51 51 24 20

Forretningsudvalg

Formand: Annemarie Balle

Næstformand:

Jeanne Bau-Madsen

Kasserer: Tove Hinriksen

Lene Rafn Berendt

Karen Hallberg

Ulla Lunde Hansen

Tove Kristensen

Lene Lund

Katina A. Rasmussen

Susanne Tarp

Tryk og layout

Aars Bogtryk & Offset, tlf. 98 62 17 11

E-mail: aarsbogtryk@aarsavis.dk

Layout: Louise Christensen

Genrefotos: www.colourbox.dk

FORENINGEN AF
DANSKE KULTUR-
TIDSSKRIFTER

Den sociale arv og ulighed i uddannelse

"Hvis du synes uddannelse koster mange penge, så prøv uvidenhed" - Derek Bok

I Danmark er der ni års undervisningspligt. De fleste får undervisningen i skolen – og de mange år er ikke for alle rosenrød. Billedet med glade børn og masser af venner i skolen stemmer ikke altid overens med virkeligheden.

Problemer i skolen, problemer med at kunne følge med i undervisningen giver ikke det bedste udgangspunkt for at drømme om en uddannelse. Hvis ens bagland – den sociale arv – også trækker i en anden retning, så bliver det endnu sværere at realisere sine fremtidsdrømme.

Det kan derfor være lettere sagt end gjort at tage sig en uddannelse, for selv om Danmark på mange måder er et "lige" samfund, så er der mere eller mindre synlige hurdler, som skal overvindes. Ja, måske glaslofter, der skal gennembrydes.

Langt fra alle unge har et lige godt afsæt for at kunne tage en ungdomsuddannelse eller anden form for overbyg-

ning på folkeskolens afgangsklasse. I dette temanummer blotlægger skribenterne fra hver deres ståsted de barrierer, der kan være for at gå i gang med en uddannelse. Det er tankevækkende læsning.

Der stilles især skarpt på den sociale mobilitet og peges på, hvordan uligheden kan mindskes. Her er ikke tale om lette løsninger og blot at bruge flere penge på at få løst problemerne. Det drejer sig i lige så høj grad om etiske overvejelser, som vi hver især må stille os – og dermed kan vi hver især også være med til at mindske uligheden.

Bagest i dette temanummer kan du læse om de mange aktiviteter, som Folkevirke netop nu er i gang med – og om et efterår fyldt med givende aktiviteter.

På gensyn i Folkevirke!

**Annemarie Balle,
redaktør**

INDHOLD

Ulighed og social arv i dagens Danmark	3
Danmark har et drengeproblem.	7
Ulighed i uddannelse.	12
Folkevirke i efteråret 2021:	
Fysiske møder med givende oplevelser	15
Ny dato for Kvindestemmer 2021 i Kvindernes Bygning:	
Spændende, kunstneriske og musikalske oplevelser	16
Folkevirkes landsmøde 2021:	
Gode debatter og glædeligt gensyn	18
Seminar om ensomhed	20
Arrangementskalender 2021	22
Spændende indblik i dansk og arabisk kultur	24

Forsidefoto nederst i midten: Drenges Akademiet 2020, LøkkeFonden. Foto: LøkkeFonden.

Ulighed og *social arv* i dagens Danmark

Af Rasmus Landersø, forskningsleder, ROCKWOOL Fonden

Vi har indrammet fortællingen om det danske velfærdssamfund som et samfund med lav ulighed og lav social arv, men nye undersøgelser tegner et mere broget billede. Den første undersøgelse omhandler, hvordan social arv i uddannelse har udviklet sig i Danmark gennem det 20. århundrede. Den anden undersøgelse handler om social arv i Danmark mere bredt gennem livet. Som medforfatter til begge undersøgelser vil jeg i dette indlæg uddybe resultaterne og diskutere implika-

tionerne og de vigtige spørgsmål, de rejser.

Hvorfor er det vigtigt?

En høj social arv kan for det første være en udfordring, da dette tyder på, at vi ikke udnytter vores ressourcer i samfundet optimalt. Vi ser i vores undersøgelser den sociale arv slå igennem i form af ulighed i førskole- og skolealderen, forskelle på hvem der kommer ind i en kriminel løbebane, hvem der får en høj uddannelse og indkomst, og hvem der får et godt helbred. Med andre ord påvirker social arv mange af velfærdsstatens kerneområder. Derudover betyder en høj social arv også, at vores muligheder for at udnytte, hvad end livet byder på, afhænger af vores forældres bag-

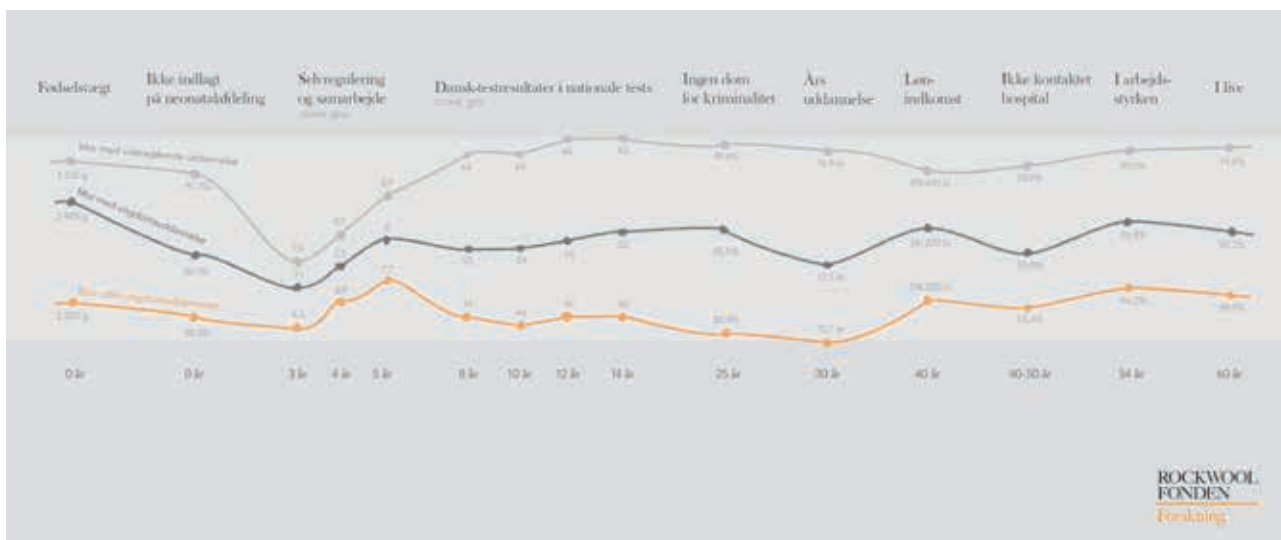
grund. Og det kan også have afledte konsekvenser, hvis vi kommer til at leve i opdelt sociale grupper, der ikke forstår og respekterer hinanden.

Lighed i Danmark

Danmark er et af de mest lige lande i verden. Denne konklusion høres ofte, og er også rigtig. Men den vedrører primært vores adgang til offentlige tilbud som sundhedssystemet og vores disponible indkomst – altså indkomst efter vi har betalt skat og modtaget eventuelle overførselsindkomster.

Eksempelvis er Gini koefficienten, et ofte anvendt mål for indkomstulighed, ifølge OECD omkring 60% højere i USA end i Danmark, når vi ser på disponibel indkomst. Altså er uligheden markant højere i USA.

Den usynlige tråd

Figuren viser fra venstre mod højre gennemsnitlige forskelle i fødselsvægt målt i gram, sandsynligheden for at blive indlagt på en neonatal afdeling lige efter fødslen, vurderede socio-emotionelle færdigheder i børnehavealderen, dansk-testresultater i de nationale tests fra 2.-8. klasse, andelen uden en dom for kriminalitet, års fuldført uddannelse, lønindkomst i kr., andel der ikke har kontaktet et hospital med henblik på behandling over en tiårig periode, andelen i arbejdsstyrken og andelen i live. Med orange vises gennemsnit for børn/unge/voksne, hvis mor har grundskole som højest fuldførte uddannelse, med sort vises gennemsnit for børn/unge/voksne hvis mor har en ungdoms-/erhvervsfaglig uddannelse som højest fuldførte uddannelse, og endelig vises gennemsnit for gruppen, hvis mor har en videregående uddannelse med grå. Alder 3-5 år, kilde: Bleses, Jensen, Nielsen, Sehsted og Madsen Sjø (2016); alder 8-14, kilde: Nandrup og Beu-chert (2015); resterende er ROCKWOOL Fondens Forskningsenheds beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik. Se animation af Den usynlige tråd på www.rockwoolfonden.dk

...Til trods for fri og lige adgang i uddannelse, SU osv., så ser vi en stærkt stigende social arv i uddannelse.

Rasmus Landersø,
forskningsleder, ROCKWOOL Fonden

Ser vi derimod på ulighed i indkomst før omfordelingen af indkomst via overførsler og skat, så er Gini koefficienten kun 15% højere i USA. Og det rammer essensen i vores forskningsresultater: Uligheden er lav og sikkerhedsnettet bredt, når det handler om indkomst og levestandard i Danmark.

Konsekvenserne for vores levestandard af ting som ledighed eller sygdom, der kan skubbe os ud af kurs, er mindre i Danmark end i de fleste andre lande i verden.

Men ser vi derimod på ting, som ikke kan omfordeles, og hvor der ikke er et "sikkerhedsnet" – eksempelvis de færdigheder, vi udvikler gennem barn- og ungdommen – så er Danmark ikke så exceptionel. Så er historien en anden.

Status i Danmark

Sammen med Kristian Karlson fra Københavns Universitet har jeg undersøgt den sociale arv i uddan-

nelse gennem næsten hele det 20. århundrede.

Hvor den sociale arv i uddannelse var meget høj for årgange født først i det 20. århundrede, så faldt den markant for årgange født i midten af århundredet. Her var Danmark måske "verdensmestre" i social mobilitet.

Men for de seneste 20-30 årgange er den sociale arv i uddannelse steget markant. Og det er jo vel at mærke en udvikling, som går stik imod de tiltag, der er indført for disse årgange. Til trods for fri og lige adgang i uddannelse, SU osv., så ser vi en stærkt stigende social arv i uddannelse.

Udviklingen i Danmark skyldes de store samfundsændringer, der er sket igennem det 20. århundrede. Hvor stigningen i uddannelse og vejen væk fra landbrugssamfund for årgange født midt i århundredet primært var drevet af børn med lavt-uddannede forældre, der blev

løftet i uddannelsessystemet, er det omvendt i overvejende grad børn fra boglige hjem, der har drevet overgangen til et videnssamfund, hvor flere tager videregående uddannelser.

Et naturligt leje?

Men er det ikke naturligt, at færre i dag kan få længere uddannelser end deres forældre, da uddannelsesniveaet er vokset? I princippet jo, men med to vigtige forbehold.

For det første er det ikke, hvad vi ser i vores analyse: Blandt forældre til børn født i 1980'erne havde under 20% en lang videregående uddannelse. Altså var der rigeligt rum for langt størstedelen af børnene til at få længere uddannelser end deres forældre. Men alligevel fik markant færre dette end førhen.

For det andet – og måske vigtigst – handler "social arv" og "social mobilitet" ikke bare om, hvorvidt vi klarer os bedre end vores forældre.

Det handler i lige så høj grad om, hvorvidt vi havner på samme hylde som vores forældre. Selv hvis det overordnede uddannelsesniveau er konstant i fremtiden, vil en meget høj social arv betyde, at hvem, der bliver hhv. læge, tømrer og ufaglært, er bestemt af forældrenes baggrund. Det var netop det samfund, vi havde indtil starten af 1900-tallet, hvor klasse, uddannelse og erhverv i høj grad lå fast generation efter generation.

Danmark og USA

Faktisk er den sociale arv i uddannelse steget så markant over de seneste årtier, at den nu for de seneste årgange ligger på niveau med den sociale arv i uddannelse i USA. Men hvordan kan det være, når nu uddannelse er "fri og lige" i Danmark og ikke i USA? Hvordan kan det være, når nu USA adskiller sig fra Danmark på så mange områder? For at finde svaret må vi tage et skridt tilbage og se på de mulighe-

der, vi har for at udvikle os i løbet af barn- og ungdommen. Også i Danmark er der store forskelle på, hvordan børn klarer sig gennem skoletiden alt efter deres forældres baggrund – sågar ses forskellen helt ned i børnehavealderen.

Sammen med nobelprisvinder og professor ved University of Chicago, James Heckman, har jeg vist, at både for fødselsvægt, sociale færdigheder, faglige færdigheder, kriminalitet og uddannelse ser vi nogle af de samme mønstre i USA og Danmark: Bedst går det børn fra ressourcerstærke hjem – dårligst går det børn fra ressourcetsvage hjem. Det betyder ikke, at alt er ens i de to lande, men forskellene, alt efter hvilke forældre man har, er i samme størrelsesorden i de to lande.

Og det leder til det forhold, som både Danmark og USA med sikkerhed har til fælles: Det vigtigste i vores barn- og ungdom, og det fundament vi udvikler os fra, er vores familie. Det er det, sammenfal-

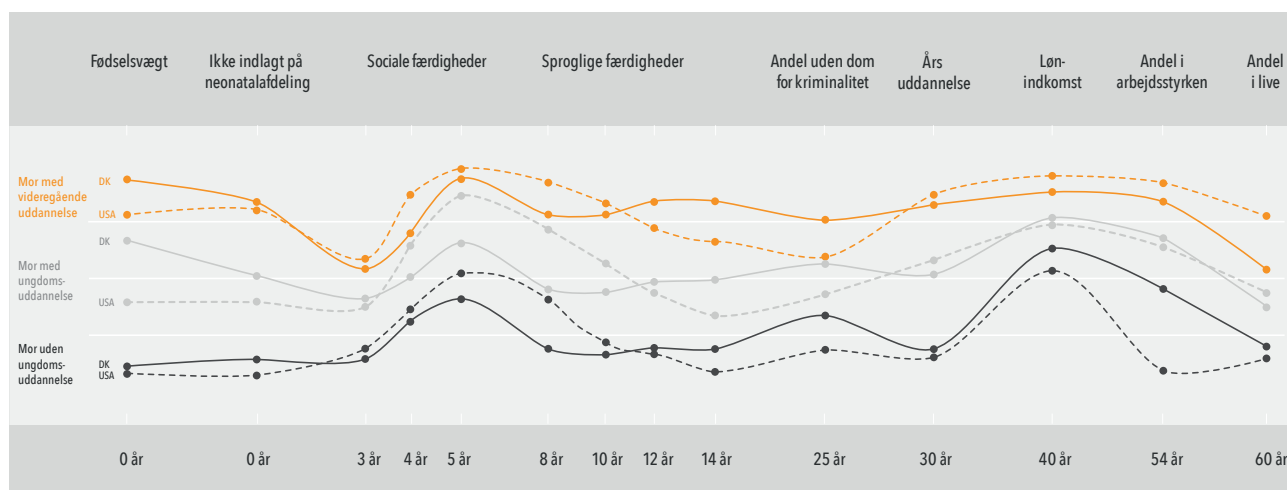
det mellem resultaterne for de to lande understreger.

Kernen af vores resultater

Vores forskningsresultater handler altså ikke om, hvorvidt Danmark, USA eller et helt tredje land er det bedste land at leve i. De handler om, at selvom alle muligheder i udgangspunktet i Danmark synes lige, så er det oftest dem med de mest ressourcerstærke forældre, der er bedst til at gøre brug af dem. I realiteten er alle muligheder ikke lige.

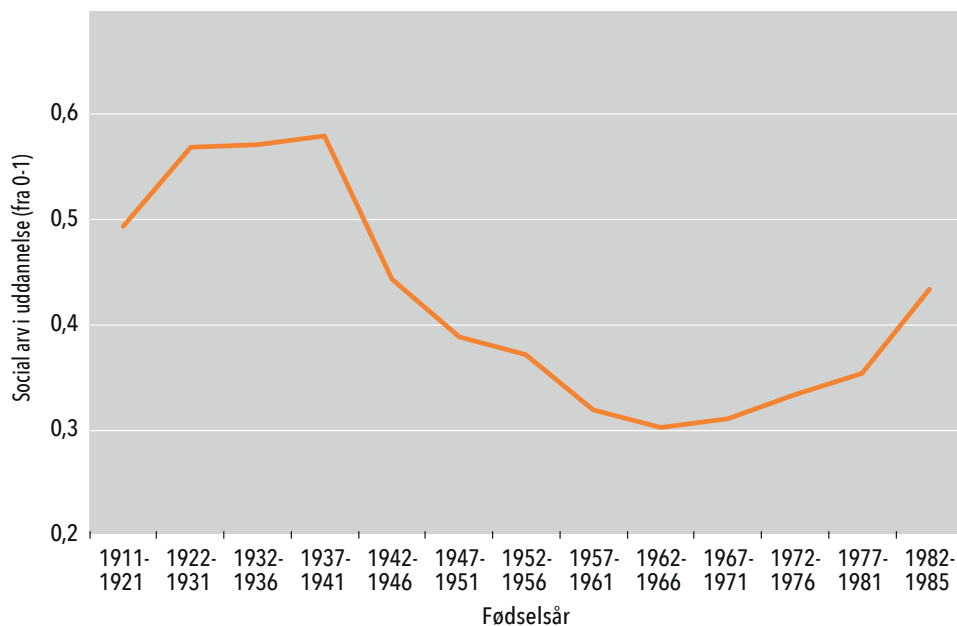
Børn fra ressourcerstærke hjem klarer sig oftest bedst i skolen. De går ofte i skole sammen. Og som en undersøgelse viste i 2020, er det ofte også de fagligt stærkeste lærere, der underviser på skoler i ressourcerstærke opland. Og det er tilfældet, selvom skolen skulle være lige for alle. Det er også i overvejende grad unge fra ressourcerstærke hjem, der modtager meget i SU. Det gør de af den simple grund, at det er

Forskelle over hele livet på baggrund af mors uddannelse

Kilde: ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed på baggrund af Danmarks Statistik og surveydata fra The National Longitudinal Study of Youth, Bleses et al. (2018), Beuchert og Nandrup (2018). Figuren viser – opdelt på mors uddannelse (ingen ungdomsuddannelse, ungdomsuddannelse, videregående uddannelse) – gennemsnitlig fødselsvægt, indlæggelse på neonatalafdeling efter fødslen, vurderede sociale færdigheder, sprogttestscorer, kriminalitet, uddannelseslængde, lønindkomst, arbejdsmarkedstilknytning, mortalitet. De enkelte komponenter med tilhørende akser kan findes i den bagvedliggende publicering.

Social arv i uddannelse gennem det 20. århundrede

Figuren viser den estimerede sammenhæng mellem børns og forældres uddannelseslængde i Danmark afhængigt af børnenes fødselsår. I figuren svarer 1 på y-aksen til, at børns uddannelse er helt bestemt af forældres uddannelse, og 0 på y-aksen svarer til, at forældres uddannelse ikke har nogen betydning for børns uddannelse. Kilde: ROCK-WOOL Fondens Forskningsenhed baseret på danske (historiske) spørgeskemaundersøgelser og data fra Danmarks Statistik.

dem, der oftest tager de længste uddannelser.

Hvor end adfærd og valg ligger til grund, vil det oftest være de stærkeste, der ender med det bedste resultat.

Et "økosystem"

Men hvad skal vi så ændre, hvis alle i højere grad skal have lige muligheder uagtet deres baggrund? Det findes der ikke et let svar på. Forskningen har peget på tiltag, som kan hjælpe på vej, eksempelvis ved at sætte ind med ekstra understøttelse tidligt i livet, men de vises sten er ikke fundet.

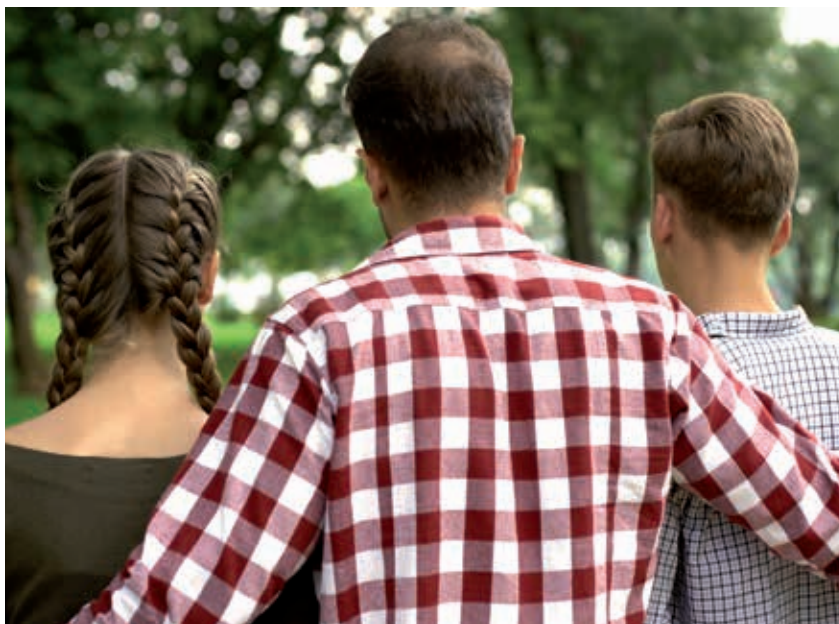
For i sidste ende er den ulighed, vi ser gennem livet, et resultat af mange faktorer, der spiller sammen. Et helt økosystem. Der er forskelle i, hvad forældre gør derhjemme, og hvilken tiltro forældre har til deres mulighed for at hjælpe deres børn. Men der er også forskelle uden for hjemmets fire vægge. Det er ikke tilfældigt hvilke børn, der går i skole sam-

men. Og opremsningen af faktorer kunne fortsætte.

Fælles for forskellene i muligheder er dog, at de alle i bund og grund beror på forældres valg, ressourcer og adfærd. Og det leder til en række spørgsmål uden entydigt rigtige eller forkerte svar.

Spørgsmålene er i høj grad værdipolitiske:

Når social arv kan spores tilbage til familien, skal man så gå mere ind i privatsfæren for at modvirke den? Skal tiltag målrettes mere mod udsatte grupper? Skal det sociale sikkerhedsnet udbygges? Eller reformeres? Skal vi målrette indsatsen mere mod de tidlige leveår? Anvender vi ressourcerne rigtigt i forhold til vores mål?

Danmark har et *drengeproblem*

Af bestyrelsesformand for LøkkeFonden Sólrun Jákupsdóttir Løkke Rasmussen

Danmark er et af de mest fintmaskeede velfærdssamfund i verden. Men selvom nettet er fint, er der desværre alt for mange unge, som falder gennem maskerne, havner på kanten af fællesskabet og mister lysten til at gribe ud efter samfundets muligheder. Værst står det til blandt drengene.

Næsten dobbelt så mange drenge som piger forlader grundskolen uden funktionelle læsefærdigheder.

Markant flere drenge end piger modtager specialundervisning, og drengene må også se sig overhalet af pigerne, når det kommer til at få en uddannelse efter folkeskolen. Flere drenge end piger forlader uddannelsessystemet med, hvad der svarer til folkeskolens afgangseksamen eller mindre. I 2020 drejede det sig om hele 11,7% af de 18 til 24-årige drenge. På grundskoleniveau ser vi generelt, at drenge får lavere karaktergennemsnit end piger, og karaktergabets mellem de to køn er kun blevet større gennem årene. I 2018 blev 36% flere drenge end piger i 8. klasse vurderet *ikke-uddannelsesparate* til den uddannelse, de viste interesse for. Hele

34% af drengene blev vurderet til at have dårlige forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse, fordi de ikke havde de fornødne faglige, personlige og/eller sociale kompetencer.

Med tanke på at uddannelse i dag er en af de vigtigste grundsten i et ungt menneskes liv og en væsentlig beskyttelsesfaktor mod social udsathed senere i livet, er disse tal dybt bekymrende. Gruppen af unge, som hverken kommer i gang med en uddannelse eller i job, udgør ikke alene et stort ressourcetab for samfundet, men også for fremtidens arbejdsmarked, der mere end nogensinde kalder på uddannet arbejdskraft.

Gruppen af unge, som hverken kommer i gang med en uddannelse eller i job, udgør ikke alene et stort ressourcetab for samfundet, men også for fremtidens arbejdsmarked, der mere end nogensinde kalder på uddannet arbejdskraft.

**Sólrun Jákupsdóttir
Løkke Rasmussen,
bestyrelsesformand,
LøkkeFonden**

Et glimt fra hverdagen i DrengAkademiet, hvor ønsket er at styrke drengene fagligt, personligt og socialt samt at genskabe trivsel, motivation og lærelyst. Foto: LøkkeFonden.

Afsluttende billede fra DrengeAkademiet 2020. Foto: LøkkeFonden.

Blandt de unges valg af ungdomsuddannelse er der endvidere en ulighed at spore. I 2018 kom Undervisningsministeriet med udspillet "Fra folkeskole til faglært" for at styrke erhvervsuddannelserne og vejen dertil. I udspillet påpeger Undervisningsministeriet, at alt for få unge påbegynder en erhvervsuddannelse efter grundskolen, og at mange unge ikke finder det naturligt at gå den vej.

Undervisningsministeriet fremskriver i udspillet et ønske om, at 10. klasse i højere grad skal gøres til starten på en erhvervsuddannelse, snarere end at 10. klasse skal udgøre en afslutning på grundskolen. Ud af én årgang valgte 73% af de unge i 2018 at starte på en gymnasial uddannelse, mens 19% af én årgang valgte en erhvervsuddannelse.

Drenge skal styrkes fagligt

I LøkkeFonden mener vi, at vi som samfund er forpligtet til at handle på

den ulighed, der forekommer på uddannelsesområdet. Særligt da uddannelse er blevet den dominerende vej til opadgående social mobilitet, og uddannelse ikke længere kan betragtes som et valg, men som en eksistentiel nødvendighed.

Vi mener, at drengene bør have samme gode uddannelsesmæssige forudsætninger som pigerne. De fortjener en ny chance. Det giver vi dem muligheden for – dels gennem vores to signaturprojekter, *Drenge-Akademiet* og *Challenge*, og dels gennem projektet *LifeSkills*.

Det gennemgående fokus i LøkkeFondens projekter er at styrke drengene fagligt, personligt og socialt samt at genskabe trivsel, motivation og lærelyst. Vores pædagogiske tilgang og metodiske værktøjskasse er blevet til med udgangspunkt i den positive psykologi.

Det er videnskaben om, hvad der gør individer og fællesskaber i stand til at trives, og kan således bruges til at fremme præstationer i

skole, uddannelse, arbejdsliv og andre aspekter af livet.

Spørgsmålet er, hvad den positive psykologi som teoretisk fundament betyder i praksis? I vores projekter betyder det noget for den måde, vi ser og møder drengene på. Vi oversætter den positive psykologi til en styrkebaseret tilgang, hvor vi ser drengene som bevidste aktører i eget liv. Grundtanken er, at alle mennesker har iboende ressourcer og potentialer. Den pædagogiske opgave bliver derfor at optimere betingelserne for, at disse potentialer kan udfoldes og bringes i spil og dermed skabe de bedste livschancer hos drengene.

Drengene skal lykkes på egen hånd

Vores læringskoncept bygger på uddannelsesforsker John Hattie og hans begreb om 'Synlig læring', som har været centralt for konceptets udvikling og anvendte strategier til læring. Uanset om drengene træner deres faglige, personlige eller sociale kompetencer, så mødes de med metoder og værktøjer, der på sigt skal gøre dem i stand til at lykkes på egen hånd: *De skal lære at lære.*

I LøkkeFonden arbejder vi derfor med:

- Faste rammer, tydelighed og struktur.
- Energistyring.
- Involverende tilgange.
- Synlige læringsmål.
- Klare succeskriterier.
- Løbende feedback og selvevaluering.

Foruden Hatties forskning har vi også fundet inspiration i de amerikanske KIPP Charter Schools, der med dokumenteret stor succes har formået at bryde den negative sociale arv og skabe mønstrebrydere i særligt belastede områder i

USA. KIPP-skolerne har sammen med førende forskere inden for positiv psykologi – Martin Seligman, Chris Petersen og Angela Duckworth – udpeget syv specifikke karaktertræk som afgørende for menneskers trivsel og evne til at lære.

De syv karaktertræk er:

- Selvkontrol – *Tæl til 10.*
- Engagement – *Brænd for det du vil.*
- Vedholdenhed – *Giv aldrig op.*
- Social intelligens – *Bedst sammen.*
- Taknemmelighed – *Bare sig tak.*
- Optimisme – *Tro på det.*
- Nysgerrighed – *Prøv, se og lær.*

De syv karaktertræk er integreret i alle vores projekter. Vi bruger dem til at sætte fokus på drengenes individuelle styrker og unikke bidrag til fællesskabet. Formålet er at åbne drengenes øjne for nye og mere positive sider af dem selv samt at nuancere deres opfattelse af egne personlige ressourcer og potentialer. Vi anvender endvidere karaktertrækkene til at bevidstgøre drengene om deres vaner, tankemønstre og handlinger.

DrengeneAkademiet

DrengeneAkademiet har til formål at give udfordrede drenge en bedre chance i livet ved at fremme

deres mentale sundhed, robusthed og handlekraft. Her tilbydes drengene en ny start med rammer, der muliggør, at drengene kan vende negative skoleoplevelser og et negativt selvbillede til det bedre. De bliver en del af et meningsfuldt fællesskab med ligesindede, mens de mødes med høje, positive forventninger af voksne rollemodeller, *der ser, vil – og ikke mindst – tror på dem.* Projektet består af to ugers intensiv læringscamp samt en obligatorisk 1-årig gruppementorordning med en integreret forældreindsats. Vi har siden 2012 sendt flere end 1.000 drenge afsted på DrengeneAkademiet. Hvert år optager vi ca. 100 drenge fra hele landet. Indsatsen er målrettet *ikke-uddannelsesparate* drenge i 7. og 8. klasse, som har markante faglige efterslæb i dansk og matematik. Ligeledes er det drenge, som er villige til at bruge to uger af deres sommerferie og det efterfølgende skoleår på at indhente det fagligt forsømte samt at arbejde med sig selv personligt og socialt. Mor til en dreng, som deltog i DrengeneAkademiet 2020, har skrevet: *"Vores dreng var så heldig at være på DA2020. Vi sendte en dreng afsted med lavt selvværd, ingen tro på sig selv og sine evner. Havde opgivet det hele i en alder af blot 14 år. Efter DA fik vi en glad og udadvendt dreng hjem, nu med en tro på, at han godt kan, hvis man har vilje. Samt at man er god nok, som man er".*

AI følgeforskning peger på vigtigheden af opfølgning og et understøttende efterværn, hvis drengene skal fastholde den positive udvikling og selvfortælling, som akademiet igangsætter. Efter akademiet

bliver drengene en del af en gruppe-mentorordning, hvor de mødes to gange om måneden i ét af vores syv mentorcentre i Aalborg, Silkeborg, Vejen, Odense, Ringsted, København og Helsingør. Her dyrkes fællesskabet fortsat, og drengene arbejder videre med karaktertrækene samt faglige mål fra akademiet. Der er fokus på at give drengene større indsigt i arbejdsmarkedet og gøre dem mere afklarede i forhold til deres forestående uddannelsesvalg gennem en række virksomhedsbesøg. Drengene præsenteres for forskellige idrætsformer og får hjælp til bl.a. lektier og at skrive ansøgning til fritidsjob.

Kvalitative studier gennemført af Rambøll Management Consulting primo 2020 indikerer, at DrengesAkademiet har langvarig positiv betydning for drengene.

Rambøll fremhæver bl.a.:

- Gruppementorordningen som et særligt virksomt element af efterværnsindsatsen. Særligt den kontinuerlige kontakt med mentor beskrives som en positiv faktor ift. drengenes videre udvikling.
- Undervisernepå DrengesAkademiet som afgørende for drengenes tilgang til læring.
- 'De syv karaktertræk' som et essentielt udbytte for både drenge og forældre.

TrykFondens Børneforskningscenter har i samarbejde med Rambøll Management Consulting udført et kvantitativt effektstudie af DrengesAkademiet i 2017 og 2018, der viser, at:

- 17% flere bliver erklæret uddannelsesparate i 9. klasse.

- 8% flere består folkeskolens afgangsprøve.

Disse tal vidner om, at DrengesAkademiet og dets gruppementorordning gør en vigtig forskel for mange af drengene og styrker deres muligheder for at skabe en god fremtid. Oxford Research har afdækket indsatsens virkning kvantitativt, hvor de fremhæver, at:

- DrengesAkademiet har en langvarig positiv virkning på de deltagende drenges mentale sundhed.
- Drengenes selvværd er fortsat forhøjet 7 måneder efter akademiets afvikling.

LøkkeFondens Challenge

LøkkeFondens Challenge har eksisteret siden 2014, hvor vi har hjulpet flere hundrede udsatte drenge i alderen 16-25 år med at opnå en mere struktureret hverdag, en sundere livsstil og et bedre mentalt helbred. Gennem 16 ugers unik kombination af cykling og mentaltræning af personlige karaktertræk træner drengene op til at cykle Danmark rundt – 500 km på fem dage.

Efterfølgende indgår drengene i et efterværn, hvor målet er at hjælpe drengene godt videre i et uddannelses- eller jobforløb. Fra forskning ved vi, at fysisk træning har positiv effekt på menneskers mentale sundhed, herunder deres psykosociale og kognitive ressourcer. Vi bruger cykling som værktøj til at styrke drengenes robusthed og handlekraft samt tro på egen formåen. Drengene er ofte af den opfattelse, at de ikke er i stand til at gennemføre noget. Med Challengeforløbet bliver det modsatte bevist.

Ekstern følgeforskning foretaget af LG Insight viser, at drengene, som deltog i Challenge 2018, 2019 og 2020, bl.a. har fået:

- Større selvværd, selvtillid og tro på eget potentiale.
- Styrket tro på fremtiden, herunder muligheden for uddannelse og job.
- Større mental og fysisk trivsel.
- Styrkede kompetencer til håndtering af udfordringer og konflikter.
- Øget selvindsigt og evne til hverdagsmestring.
- Nye relationer og inklusion i et meningsfuldt socialt fællesskab.

Drengene, der før havde mistet grebet om tilværelsen samt troen på eget værd og potentiale, har med andre ord gennem Challenge fået styrket deres forudsætninger for at genstarte et liv, de selv tror på, og størstedelen af dem er således nu videre i et uddannelses- eller jobforløb.

Mor til en dreng, som deltog i Challenge 2020, har skrevet: *"Jeg er fan.... min dreng havde så stor glæde af LøkkeFondens cykel Challenge sidste år. Han savner tiden på vejen, især omkring træningerne, fordi samværet og det fælles mål "bare var så fedt". Mine allerbedste anbefalinger gives hermed til andre forældre om at støtte op om, at deres drenge deltager i LøkkeFondens forskellige konstellationer. Min dreng med social angst har oplevet det fedeste samvær med andre, lige præcis der".*

LøkkeFondens LifeSkills

LøkkeFondens LifeSkills har på flere parametre samme sigte som Undervisningsministeriet, der kalder på en ændring i formatet af landets

Challenge 2020. Foto: Dan Møller.

10. klasser. LifeSkills blev tilbage i 2019 etableret som et pilotprojekt i samarbejde mellem LøkkeFonden, Høje Taastrup Kommune og NEXT Uddannelser København med økonomisk støtte fra Industriens Fond. Projektet blev det første år afprøvet på LINIE 10 i Høje Taastrup Kommune og er sidenhen blevet implementeret på yderligere to skoler: Tre Falke Skolen i Frederiksberg Kommune og Gentofte Ungdomsskole i Gentofte Kommune. Lifeskills er en tværgående erhvervsintegreret indsats for unge i kommunale 10. classes tilbud, som endnu ikke er blevet vurderet uddannelsesparate, og som ønsker faglig og personlig kvalificering samt afklaring i forhold til uddannelse og job. LøkkeFondens læringskoncept er inkorporeret i de unges almene skoleskema, hvor de undervises i bl.a. karaktertræk. I projektet er der tilknyttet en ressourceperson fra den enkelte skole samt en række erhvervsmentorer fra det lokale

erhvervsliv. Projektet har til formål at styrke de unges faglige, personlige og sociale kompetencer, at inspirere flere af de unge til at påbegynde samt gennemføre en erhvervsuddannelse og endeligt at skabe en stærk kobling mellem de unge og erhvervslivet. Erhvervsmentorordningen består af et individuelt mentorforløb, hvor de unge tilknyttes en mentor fra det lokale erhvervs- og fritidsliv. Mentorerne byder ind med målrettet støtte to gange månedligt i mindst 1½ år. Via samarbejdet med NEXT Uddannelser København får de unge mulighed for at erfare de mange muligheder, som en erhvervsuddannelse kan bibringe. Kombinationen af læringskoncept og mentorordning skal sikre de unge adgang til støtte og hjælp både inden- og uden for skolesystemets rammer, så deres forudsætninger for at påbegynde samt gennemføre en ungdomsuddannelse styrkes. Derudover skal relationen til mentor

medvirke til at skabe en større tilknytning til det lokale erhvervsliv bl.a. i form af fritidsjob og på sigt en læreplads.

LøkkeFonden kan ikke alene rette op på den uddannelsesmæssige ulighed, der eksisterer i Danmark, men gennem styrkebaserede pædagogiske indsatser som vores, håber vi, at vi bidrager til at minimere det skolefaglige gab, som eksisterer mellem drenge og piger, og muliggør, at flere unge påbegynder samt gennemfører en ungdomsuddannelse. Og selvom vi primært arbejder med drenge, så er vi overbeviste om, at positiv psykologi i praksis i høj grad også vil kunne gavne piger. Hele vores læringskoncept er tiltænkt som et fundament, de unge selv skal bygge videre på, og som indeholder redskaber, der resten af livet kan findes frem i den unges "rygsæk", når de står over for svære valg eller udfordringer. Det er vigtigt for os at fortælle de unge, at "ingen kan alt, men alle kan noget".

Fakta om LøkkeFonden

- LøkkeFonden blev stiftet i 2012 af Lars Løkke Rasmussen med det formål at hjælpe drenge på kanten af samfundet tilbage i fællesskabet.
- Vi udfordrer vanetænkning og afprøver nye læringsmetoder.
- Vi eksekverer løbende projekter, der har til formål at styrke udfordrede drenges forudsætninger for:
 - at gennemføre en ungdomsuddannelse.
 - at blive en del af arbejdsmarkedet.
 - at skabe sig et liv i trivsel som aktive samfundsborgere.
- Gennem vores projekter søger vi at generere ny dokumenteret viden, som kan inspirere bredt på skole- og uddannelsesområdet.

Ulighed i uddannelse

Om hvordan enkle tiltag kan sikre unge en positiv udvikling og god uddannelse

Af Kim Reinhard,
pensioneret
AKT-lærer

Alle befolkningsgrupper har ikke samme muligheder for at få en uddannelse i det danske samfund. Det har man prøvet at løse med en række hovsa-løsninger. Det har dog ikke ændret billedet i positiv retning, tværtimod har byger af lovforslag – måske godt stof i en valgkamp? – saboteret forsøgene på at få et retfærdigt uddannelsessystem op at stå. Lad mig prøve at give et overblik over, hvad det er for mekanismer, der står i vejen for grundlæggende og retfærdige løsninger:

Vi starter med 2. Verdenskrig. Indtil det tidspunkt havde sønner oftest fulgt i deres fædres fodspor i valg af

uddannelse og arbejde. Med de store årgange efter krigen begyndte der at ske noget. Lad mig tage et eksempel: I min klasse var Niels (fra arbejderklassen) lige så negativ som sin far over for det uddannelsessystem, som de følte så ned på dem og mobbede dem. Tom (hvis far var en berømt advokat) sad og græd på toilettet, fordi han blev tvunget ind i en akademisk karriere, han slet ikke havde lyst til. Men jeg fik et valg: Min far var negativ overfor akademiske tilbøjeligheder (han var uddannet inden for modebranchen), mens min mor var yderst positiv. Hun var, som de fleste kvinder den gang, tvunget til at være hjemmegående husmor, et job der slet ikke kunne fylde hendes liv, da hun var højt begavet. Derfor fulgte hun ivrigt med i min skolegang og opfordrede mig til at søge ind på gymnasiet, som den

første i min familie. Da jeg havde fundet skolegang og undervisning spændende og givende, startede jeg lidt nervøst på gymnasiet. Som en af mange fyldte vi de kommende år gymnasier og højere læreanstalter med middelklassens unge.

Denne trend, hvor forældre ud fra deres egne forestillinger og fordomme påvirker deres børn, har spredt sig til hele uddannelsessystemet. Dette er en katastrofe. Som de fleste i vores del af verden er disse forældre nemlig overbevist om, at vi kun bliver lykkelige, hvis vi lever som overklassen: Får de højeste uddannelser, de højeste indtægter og indtager kaviar og champagne fra morgen til aften.

I den kamp, der derfor bliver om de højere uddannelser, ved vi godt, hvem der vinder. Man får tit en dårlig smag i munden, når man ser, hvilke midler curlingforældrene tager i brug

for at promovere deres børn. I denne kamp, hvor alle tvinges op på barrikaderne, er jeg ofte i tvivl om, hvad de unge selv føler og mener. At alle sukker efter en akademisk doktorgrad forekommer dog usandsynligt. Hvad værre er, så er Niels og hans lige blevet endnu større tabere: I kampen om at få en uddannelse taber de gang på gang, fordi de dårligt forstår de manøvrer og det sprog, der skal til for at sno sig i den jungle, højere uddannelser er blevet. For at sætte prikken over i'et tør de dårligt nok vælge en karriere, som fx håndværkere, idet det i vores moderne Danmark er det samme som at indrømme, at man er taber. Klassesamfund i det skjulte, men ikke mindre grusomt end i de "frygtelige" gamle dage.

Hurdler for lighed i uddannelse

Har de mange skolereformer da ikke hjulpet til større lighed i samfundet? Nej!

I folkeskolen er der et utal af især kvindelige dygtige lærere, der både fagligt og socialt meget gerne vil hjælpe deres elever til en "god" uddannelse. Problemet er, at de fleste af disse lærere selv kommer fra middelklassen og tror, at de hjælper børn, der kommer fra skolefremmede hjem, for ikke at tale om børn fra bl.a. misbrugerhjem, ved at slibe de værste kanter af hele deres sociale bagage – bl.a. sprog, omgangstone og interesser.

Så er vi tilbage til Niels: Disse børn føler sig set ned på og nogle gange endda mobbede af et system, der tror, det gør det godt, men faktisk er en effektiv stopklods for børn, der ikke kender den sociale kode, der

skal til for at begå sig i et for dem ukendt miljø. Klassesamfund?

Nu får jeg selvfølgelig spørgsmålet: Hvad med de "eksotiske" miljøer – indvandrere, der er alt vel helt anderledes?

Nej!

Som jeg gang på gang har skrevet, er de sociale "love" altid stærkere end de etniske. Her kan man bl.a. overveje, hvorfor de blev indvandrere.

...*Stakkels børn og unge.*

De må være totalt forvirrede og fremmedgjorde overfor alle dem, der vil tvinge dem ind i baner, de føler, de har ringe indflydelse på...

**Kim Reinhard,
pensioneret AKT-lærer**

Fædre, der oftest har det dårligst betalte arbejde eller måske slet intet job, ser med mistanke på et system, de ikke forstår eller respekterer med det resultat, at deres sønner ikke klarer sig godt i uddannelsessystemet.

Hjemmegående mødre, der udlever deres drøm om social mobilitet via deres døtre, som ofte klarer sig rigtig godt i samme system. Man skal ikke have en doktorgrad for at se, at det er de samme mekanismer, som hersker i en etnisk "dansk" familie!

En politibetjent, jeg arbejdede sammen med, skar problemet ud i granit: Da jeg var ung betjent, kørte jeg forbi Hegnshusene. Der stod de unge, der ikke havde fået uddannelse eller job og kastede sten efter politibilen. Nu kører jeg stadig forbi

Hegnshusene, og der bliver stadig kastet sten. Den eneste forskel er, at dem, der kaster, er lidt mørkere i huden!

Min konklusion på ovenstående må blive: Stakkels børn og unge.

De må være totalt forvirrede og fremmedgjorde overfor alle dem, der vil tvinge dem ind i baner, de føler, de har ringe indflydelse på.

Dette gælder især elever fra skolefremmede miljøer:

- 1) En stat der slinger afsted med byger af lovforslag og reformer, der peger i vidt forskellige retninger. En stat, der hele tiden har brug for at teste og bedømme eleverne, et system som eleverne i bedste fald forstår som absurd, i værste fald opleves det som et forsøg på at nedgøre de socialt dårligst stillede.
 - 2) En lærerstab som ud fra de bedste intentioner prøver at give eleverne middelklassens normer og derved gør de socialt dårligst stillede elever negative overfor hele uddannelsesprojektet.
 - 3) Forældre der ud fra forældede eller uklare motiver prøver at påvirke deres børn ind i baner, børnene (eller samfundet) ikke selv kan se en mening med. Alt for ofte følger børnene forældrenes råd af loyalitet, ofte med negative følger.
- Kritik er nemt. Danmark har udviklet sig til en brokkehoved. Ingen nævnt, ingen glemt.
- Så, hr. brokkehoved (mig) kan du andet end at jamre.

Skal finde egne ressourcer

Jeg har ingen patentløsning, kun et

par forslag, der desværre indebærer hårdt arbejde. Jeg har kun en grundregel i al pædagogik: Få eleven til at se meningen med, hvad der foregår – især i forhold til sig selv. Det er afgørende at få eleven til at opdage egne styrker og ressourcer, derefter er resten nemt. At nå til dette punkt er ofte svært og kræver meget arbejde.

Måske er dette nemmere at forstå via et par eksempler:

En dreng fra 8. klasse og med indvandrerbaggrund lider sig gennem skoletiden. Han forstår ikke, hvad der foregår, har ringe standpunkt. Han sidder ofte med computerspil under bordet. Jeg sætter mig for at finde ud af, om der er nogen ressourcer overhovedet? Observerer ham i timerne, har samtaler med ham om bl.a. fritid og familie. Jeg finder efter et godt stykke tid ud af, at han vågner til live, hvis billeder, fotos og film er involveret. Jeg får en teori om, at han er visuelt begavet. Jeg tager mit dyre kamera med i skole og låner ham det til ham i en uge. Efter to dage mestrer han det komplicerede apparat bedre end jeg. Med tiden får han sit eget kamera og tager til alles overraskelse vidunderlige fotos. Jeg fortæller ham, at han kan få en karriere som fotograf, hvis han også bliver god til sprog, matematik, fysik. Resten er en leg. I dag er han en feteret fotograf ved de store modeblade med et lille, sort overskæg og Armani tøj. Det andet eksempel drejer sig om en pige i 8. klasse. Hun er efter endt "karriere" på fire andre skoler havnet på vores skole med prædikaten uunderviselig, ubegavet og ubehagelig, og også hendes foræl-

dre hader i øvrigt skolegang. Jeg følger hende og må give mine forgængere i embedet ret. Men der er undtagelser. Nok er hendes sprog groft, men hun har sans for humor, hvis man magter de vulgære glosser. Hun finder ud af, at hun kan få mig til at grine. Hun bliver glad for, at hun kan få mig til at grine. Måske har hun et sprogligt talent? Hendes første stil er brilliant. Jeg er sikker på, hun ikke selv har skrevet den. Den "normale" folkeskolereaktion ville være at skælde ud, formane hende til ikke at snyde. Jeg roser stilen, læser den op for en imponeret klasse. Stil nummer to, samme komedie. Stil nummer tre er ringere, og her gætter jeg på, at ghostwriteren er gået i strejke. Den er dog ikke helt dårlig, og måske vigtigst, så er den skrevet med blod, sved og tårer, som næsten kan ses på papiret. Men hun er blevet "afhængig" af ros og succes. Det næste stykke tid hjælper jeg hende til selv at magte det skrevne ord til perfektion. Resten kommer af sig selv. I dag er hun journalist på et stort dagblad. Et sidste eksempel drejer sig om en dreng i 9. klasse, som hader hvert minut af sin skolegang. Han er virkelig "uboglig", så i en skole, der er meget boglig, har han det svært. Efter at have fulgt ham, forstår jeg, at det nærmer sig elevplageri at insistere på det boglige. Til gengæld har jeg lagt mærke til at alt, hvad der indebærer fysisk aktivitet, falder ham nemt. Under vores samtaler spørger jeg ham, hvad hans drøm er? Han svarer: "At få en bil, et hus, en kone, børn og mit eget firma". Jeg fortæller ham, at dette ikke er svært, hvis man er ligeglad med

profession. "Bring it on" er hans kvikke svar. I næste erhvervspraktik sender jeg ham op til René, der har sit eget VVS-firma. Tre uger efter vender han begejstret tilbage, han elsker arbejdet. Det "ikke at skulle sidde på sin røv indtil den skriger". René har tilbudt ham en læreplads, hvis han består 9. klasse prøven. De næste syv måneder aser og maser han, så han med min hjælp klarer sin prøve. Den er ikke prangende, men bestået. I dag har han sit eget VVS-firma, bil, hus, kone og tre børn.

Alle har en mening om uddannelse og opdragelse. Kampene foregår på det politiske plan, blandt lærere, i hjemmene. Mange af disse velmenende intentioner gør mere skade end gavn for den enkelte og for samfundet. Uudnyttede ressourcer i skolefremmede miljøer bliver ikke blotlagt, fordi de ikke tager deres udgangspunkt i den enkeltes elevs ressourcer, evner og ønsker. At disse ikke altid er åbenlyse, er hele problemets kerne. Det er her, hele arbejdet bør lægges.

Og lad være med at påstå, at det hele går fint. I øjeblikket uddanner vi bundtvis af akademikere til arbejdsløshed, mens vi om få år vil have en katastrofal mangel på håndværkere.

En AKT-lærer beskæftiger sig med folkeskoleelevers A-adfærd, K-kontakt og T-trivsel.

I Københavns Kommune er det en etårig speciallæreruddannelse.

Uddannelsen er en overbygning på en læreruddannelse. I andre kommuner kan det være korte kurser.

De fleste skoler har en AKT-lærer. Kim Reinhard har været lærer på en københavnsk folkeskole.

Folkevirke i efteråret 2021:

Fysiske møder med givende oplevelser

Af Jeanne Bau-Madsen,
næstformand i
Folkevirke

Det forløbne år har været præget af aflysninger og udsættelser. Nogle arrangementer har vi prøvet at gennemføre på nettet, men vi har alle følt, at der manglede noget. Det fysiske møde med en hyggesnak over en kop kaffe har været umuligt, internetforbindelserne har ikke altid været i orden, og det samme kan man sige om det tekniske udstyr. Men nu skal vi i gang igen!

I juni afprøvede vi en ny mødeform. Vi var en gruppe kvinder, der mødtes i Folkevirkes mødelokale – Emma Gad Salen – til en kop kaffe. Jeanne Bau-Madsen havde medbragt bogen "Kvinde kend din historie". Hun havde valgt tre korte kapitler fra bogen, som hun læste op. Bogen er skrevet af historikeren Gry Jexen, og den er skrevet til alle, der vil vide mere om kvinder i Danmarks historie. Med Jexens råd til kvinder om at spejle sig i fortidens stærke kvinder, dannede vi efter oplæsningen en Samtale-salon, hvor samtalens emne var: Hvad bestilte du i 1972?

En Samtale-salon har det grundlæggende princip, at deltagerne taler med hinanden og ikke blot til hinanden. Se mere om Samtale-salonen i "Folkevirke" nr. 4, 2020. Det blev en hyggelig eftermiddag,

og vi blev enige om at fortsætte mødeformen – en video eller en kort oplæsning som inspiration til samtale – i 2021/2022. Datoer og emner vil blive meldt ud ca. 1. september. Folkevirke Københavns læsekreds i Kvindernes Bygning fortsætter efteråret igennem under ledelse af cand. pæd. Britta Poulsen. Se programmet på Folkevirkes hjemmeside!

Den 11. september skal vi til "Kvindestemmer" i Kvindernes Bygning – på spillestedet Hotel Cecil. Mødet var oprindeligt planlagt til at blive holdt i foråret, men det spændte COVID 19 ben for. Programmet er blevet ændret ganske lidt i forhold til det oprindelige program.

I efteråret fortsætter emnet "Ensomhed i Nordjylland" med workshops i samarbejde med Folkevirke Vesthimmerland. Det første møde i dette projekt blev holdt under overskriften "Veje ud af ensomhed" og var et Skypemøde.

Det var Folkevirkes formand Annermarie Balle, der faciliterede mødet. Fhv. borgmester i Kalundborg Aage Brejnrod og Folkevirkes næstformand Jeanne Bau-Madsen var inviteret til en samtale om ensomhed. I den efterfølgende diskussion deltog Folkevirkemedlemmer og interesserede fra Folkevirkes tilsluttede organisationer via Skype.

Dette møde danner grundlag for workshoppen. Datoen vil blive meldt ud omkring 1. september.

Stemmesedler

Folkevirke får et travlt efterår med

udstillinger og debattmøder om "Stemmesedler – om magt og demokrati". Datoer for udstillinger og debatter findes på Folkevirkes hjemmeside. Planchoudstillinger vises på biblioteker og frivilligcentre, ligesom Folkevirkes udstilling og debat også vil kunne opleves til Ungdommens Folkemøde i Valbyparken og på Golden Days med arrangement på Gentofte Rådhus. Folkevirke har udgivet et blad om emnet. Det er nr. 3, 2020.

Lige før sommerferien fik Folkevirke en bevilling til et projekt om mødet mellem arabisk og dansk kultur. Projektet foregår i København og består af otte møder, som arrangeres af Folkevirke i samarbejde med Amal Hayat Denmark og Interkulturelt KvindeRåd. Møderne vil rumme både foredrag og museumsbesøg. Yderligere info meldes ud senest 1. september. Se også bagside!

Som vanligt holder Folkevirke København julemøde omkring 1. december. Vi byder på gløgg og småkager. Vi fortsætter med at invitere en repræsentant for en kristen retning. Denne gang byder vi velkommen til en repræsentant for den armenske kirke i Danmark. Alle er velkomne. Det er gratis at deltage for medlemmer.

De beskrevne møder er arrangerede af landsforeningen Folkevirke eller Folkevirke i København. Alle møder er åbne for alle interesserede og annonceres på Folkevirkes hjemmeside www.folkevirke.dk.

Vi glæder os til at se jer!

kvind

stemmer

2021

Hotel Cecil
Niels Hemmingsens Gade 10
1153 København K

Ny dato for Kvindestemmer 2021 i Kvindernes Bygning:

Spændende, kunstneriske og musikalske oplevelser

Der er lagt op til en kraftfuld og oplevelsesrig eftermiddag **lørdag 11. september 2021 kl. 11.30-16.00 på spillestedet »Hotel Cecil«, Niels Hemmingsens Gade 10, 1153 København K.**

Arrangementet har været undervejs længe – først en aflysning i marts 2020 og så en udsættelse af Kvindestemmer '21 her i foråret.

Nu er der så fundet en ny dato, som alt tyder på, kan holde. Det bliver med et stort set uforandret program. Man kan på Folkevirkes hjemmeside løbende se, hvis der sker ændringer i programmet. Her ses et program, som det ser ud lige nu.

Den 11. september slås dørene op for Kvindestemmer '21, for en eftermiddag, som fyldes med oplevelser af en høj kvalitet. Forfattere, musikere og en billedkunstner vil på skift dagen igennem give et indblik i deres kunstneriske univers.

I tæt samarbejde med spillestedet Hotel Cecil har Folkevirke planlagt arrangementet, så alle de gældende Covid 19-retningslinjer følges. Dermed vil alle gæster og medvirkende i trygge rammer kunne nyde eftermiddagens kunstneriske indslag.

Dagens program er:

Kl. 11.30

Dørene åbnes.

Kl. 12.00

Introduktion ved kunsthistoriker og redaktør Lisbeth Tolstrup.

Kl. 12.15

Mathilde Walter Clark, forfatter.

Mathilde Walter Clark er opvokset i Danmark hos sin danske mor, mens somrene blev tilbragt i USA hos hendes amerikanske far. I sin anmelderroste roman »Lone Star« kredser hun om familie, tilhørsfor-

Forfatter Mathilde Walter Clark.
Foto: Les Kaner.

hold og om at overvinde enorme afstande. Hun har i 2020 udgivet sin anmelderroste essaysamling »Huset uden ende« med 20 essays. Det lange titel-essay handler om forfatterens fars hus i USA. Hun har fået flere litteraturpriser, bl.a. Årets Fund i 2005, mens romanen »Lone Star« blev nomineret til DRs Romanpris i 2019 og præmieret af Statens Kunstfond.

Kl. 12.50

Josefine Opsahl, cellist.

Josefine Opsahl forener sin klassiske musikalske baggrund med en nybrydende åbenhed til lyd, genre, udtryksformer og til sit hovedinstrument celloen.

Lyriker *Mette Moestrup*.
Foto: *Lærke Posselt*.

Kl. 13.25

Mette Moestrup, lyriker.

Mette Moestrup er blevet kaldt en af de mest eksperimenterende danske digtere i sin generation. I hendes lyrik finder man bl.a. en undersøgelse af, hvordan ordene og tingene er forbundet. Det hele er sat ind i en eksperimenterende, legende og fabulerende form, der inddrager bl.a. ordspil, montage, anagrammer og grønlandske leveregler. Hun har fået Montanas litteraturpris i 2007 og Beatrice Prisen i 2018.

Kl. 14.00

Pause.

Kl. 14.15

Kit Kjærbye, billedkunstner.

Hun har længe arbejdet med rytme og gentagelse i sine værker. Materialer som stål og bindetråd har hun bukket, bøjet og flettet sammen. I de senere år har kabelbindere – strips – været hendes foretrukne materiale. Det er et brutalt og hårdt materiale at arbejde med – og måske netop derfor meget udfordrende og inspirerende. Denne eftermiddag fortæller hun om sit arbejde og de kunstneriske udfordringer.

Kl. 14.50

Gretelise Holm, journalist.

Gretelise Holm er uddannet journalist. Hun debuterede i 1981 med fagbogen "Ud går du nu på livets vej" og har siden udgivet både fagbøger og romaner. Et gennemgående og vigtigt tema i Gretelise Holms forfatterskab er kvinders ligestilling. Med krimiserien om Karin Sommer slog hun over for et meget bredt læserpublikum igennem som forfatter. Hun har modtaget en lang række litteraturpriser – bl.a. PH prisen i 1980, Det Danske Kriminalakademis debutantpris i 2000 og Harald Mogensens prisen i 2019.

Kl. 15.25

Channe Nussbaum duo.

Channe Nussbaum er sanger og sangskriver og har sunget og skrevet musik, siden hun var 14 år. Hun har optrådt i ind- og udland både inden for pop, rock, jazz og viser. Med sin jødiske baggrund er Channe Nussbaum kendt som fortolker og fornyer af klezmer-genren. Hun er en af Skandinavien's førende klezmer-sangerinder. Denne efter-

Sanger *Channe Nussbaum*.

middag optræder hun i et forrygende samspil med **violinisten Anne Eltard**.

Det er i år 14. gang, at Kvindestemmer bliver præsenteret.

Pris: 100 kr.

Billetter købes ved indgangen.

Café: Der kan købes sandwich, snacks, øl, vin, vand, the og kaffe.

Se flere oplysninger om kunstnerne på www.folkevirke.dk!

Arrangører

Folkevirke, Kvinder i Musik, Kvindelige Kunstneres Samfund og Dansk Blindesamfunds Kvinder.

Økonomisk støtte fra

Den Bøhmske Fond
Kvindernes Bygning
Dansk Musiker Forbund
Folkevirke
Kvindelige Kunstneres Samfund
Københavns Kommunes
Musikudvalg

Ret til ændringer forbeholdes.

Gode debatter og glædeligt gensyn

Da Folkevirke bød velkommen til et fysisk landsmøde anno 2021, var gensynsglæden stor. Deltagerne havde set frem til et gensyn med gode venner og folkevirkere. Ingen tvivl om, at der var blevet set hen til et fysisk møde igen efter de mange måneder med nedlukning af Danmark. Desværre var vaccinerne endnu ikke helt udrullet, så flere måtte melde afbud til landsmødet.

Det blev et godt landsmøde med fine debatter og gode oplevelser.

Mødet om ensomhed og besøget på Dansk Arkitekturcenter omtales særskilt.

På selve landsmødet lagde formand Annemarie Balle ud med at knytte nogle få yderligere kommentarer til den fyldige, skriftlige årsberetning.

Hun lagde ud med at påpege, at Folkevirke – trods Covid 19-restriktioner og nedlukninger – har haft et rimeligt år med forskellige arrangementer.

- For, uddybede Annemarie Balle, så har Folkevirke heldigvis haft nogle lidt større projekter, som har kunnet forberedes via virtuelle møder og med henvendelser på nettet.

Desuden har der været ekstra tid til at skrive ansøgninger.

Annemarie Balle nævnte, at det største igangværende projekt er projektet om stemmesedler, som foregår både rundt om her i Danmark og i nordisk regi.

- Folkevirke har haft en række reservationer på udstillinger om stemmesedler. Det har især været på

biblioteker, og alle disse udstillinger er blevet udskudt til efter sommerferien. Projektet skulle have været afsluttet her med udgangen af maj, men det er lykkedes at få forlænget projektperioden frem til december! De mange udsættelser har den fordel, at de så kommer til at ligge tæt på efterårets kommunalvalg og dermed vil have stor aktualitet, men ulempen er, at Jeanne og jeg så får rigtig mange ture til især Jylland. Det er desværre kun i begrænset omfang lykkedes os at få puljet foredragene, men det kan jo være, at det lykkes med de kommende møder. De mange henvendelser om både udstilling og foredrag har været meget glædelige, men har også overskattet i hvert fald mig. Vi er med dette projekt nået rigtig langt ud – biblioteker i hele landet og foreninger som Golden Days, Folkemødet på Bornholm – og Ungdommens Folkemøde her i København har også fået øje på Folkevirke.

Det er utroligt glædeligt og denne satsning kan måske være med til at give Folkevirke det boost, som vi har efterlyst i flere år.

Her i foråret 2021 fik Folkevirke med kort varsel også ja til en ansøgning under overskriften "Veje ud af ensomhed" – et projekt, som skal gennemføres med Folkevirke i Vesthimmerland. Det første møde – et virtuelt møde – blev gennemført i midten af maj, mens projektets øvrige to møder skal gennemføres efter sommerferien. Det er nyt, at landsforeningen indgår i så tæt samarbejde

med en kreds om lokale arrangementer, men det kan måske også føre til en spændende fornyelse?!

Kulturtidsskriftet "Folkevirke"

Under dagsordenens punkt om kulturtidsskriftet "Folkevirke" nævnte bladets redaktør Annemarie Balle, at Folkevirke i 2020 havde kunnet koble projekter og temablade sammen i forhold til temaer om stemmesedler og ensomhed.

I 2021 vil der blive mulighed for en sammenkobling med projektet "Ensomhed i Nordjylland", hvor Folkevirke vil afprøve forskellige mødeformer. Det første møde blev holdt før sommerferien. Det var et virtuelt møde på Skype, hvor Folkevirke målrettet havde inviteret folkevirkebrugere i Nordjylland, men også givet muligheden for at deltage til andre rundt om i landet.

Det blev et møde, hvor Annemarie Balle sammen med Folkevirkes næstformand Jeanne Bau-Madsen og tidligere borgmester Aage Brejnrod på 94 år sad i samme lokale og drøftede "Veje ud af ensomheden". Årets første bladudgivelse "#MeToo" blev redigeret af årets første gæsteredaktion, som bestod af Jeanne Bau-Madsen, Ulla Lunde Hansen og Susanne Tarp.

Annemarie Balle nævnte, at det havde været godt at have gæsteredaktører for at give plads til fornyelser og idéudvikling.

- For, som hun påpegede, så er det en debatproces at sammensætte et godt blad – og som eneredaktør er

den svær at gennemføre på egen hånd.

Årets anden udgivelse – "Ulighed i sundhed". Også dét temablade er blevet til i et tæt samarbejde med Ulla Lunde Hansen, som gennem lang tid ihærdigt har foreslået netop dette tema.

Annemarie Balle understregede, at det havde været givende for hende at være i denne dialog og få forslag til skribenter, som har været engageret i denne debat.

- Årets tredje udgivelse, som bliver efter sommerferien, får overskriften "Ulighed i uddannelse". Også dette temanummer bliver redigeret i tæt samarbejde med Ulla Lunde Hansen. Så det fortsatte samarbejde ser jeg frem til.

Årets fjerde og sidste udgivelse bliver formentlig en opsamling på projektet "Veje ud af ensomhed", som er rettet specielt mod Folkevirkes nordjyske brugere.

Sammen med Folkevirkes næstformand Jeanne Bau-Madsen skal Annemarie Balle et par ture til Nordjylland. På mødet i Vesthimmerland skal der gennemføres en workshop og et mere traditionelt foredrag. Det ene møde bliver formentlig i forbindelse med vores besøg i kredsen den 4. oktober. Men det er endnu ikke aftalt. Sikkert er det kun, at der planlægges forskellige aktiviteter med kredsen i Vesthimmerland.

Foruden en tak til gæsteredaktionen rettede Annemarie Balle også en særlig tak til Ulla Lunde Hansen for hendes utrættelige og omhyggelige arbejde med at læse korrektur på bladet.

- Der er ofte tale om en hektisk periode, da mange artikler kommer

ret tæt på deadline og også næsten samtidigt. Men tingene lykkes altid – så det er dejligt, at læserne ikke mærker noget til de hektiske dage op til en udgivelse!

Annemarie Balle takkede også kontoret med Birgit von der Recke som ihærdig indpisker og vigtig i denne proces.

- Fra kontoret skal der bl.a. sendes adresser til trykkeriet og sendes materiale ud til skribenterne – igen opgaver, som skal løses med korte tidsfrister. Så også her skal lyde en tak for stor fleksibilitet og hjælp-somhed.

Regnskab

Kasserer Tove Hinriksen stod for fremlæggelsen af regnskabet.

Trods Covid 19-restriktioner er det lykkedes Folkevirke at komme gennem 2020 med et acceptabelt resultat på 48.366 kr.

Selv om årets resultat er bedre end budgetteret, besluttede landsmødets deltagere, at budgettet for 2021 skal vise et resultat på 0 kr., da der er så mange ubekendte faktorer i Folkevirkes årsregnskab.

Årsregnskabet blev fremlagt på en meget fin måde, hvor Tove Hinriksen havde trukket de væsentligste tal frem og fokuseret på udviklingen gennem de seneste år. Alt fremstod

klart og overskueligt via en munter PowerPoint.

Tove Hinriksen fik ros for sin fremlæggelse, og mødets deltagere udtrykte tilfredshed med resultatet.

Valg

Under punktet "Valg" blev Jeanne Bau-Madsen og Tove Hinriksen genvalgt som ordinære bestyrelsesmedlemmer

I stedet for Britta Poulsen, som ønskede at udtræde af bestyrelsen, blev Katina Rasmussen foreslået som ordinært medlem. Hun præsenterede sin forening, som arbejder med udsatte unge. Uddannet socialpædagog, er gift og har 3 børn. Hun kommer fra Iraq og er kurder.

Katina blev enstemmigt valgt.

Ulla Lunde Hansen er genvalgt som 1. suppleant.

Lene Rafn Berent blev nyvalgt til 2. suppleant.

Landsmøde i 2022

Det blev besluttet, at landsmødet for 2022 skal holdes den 21. og 22. april.

Indhold ud over vedtægtsbestemte dagsorden samt sted for landsmødet skal drøftes i et særligt udvalg, som består af Tove Kristensen, Birgit von der Recke og Annemarie Balle.

Seminar om ensomhed

Af Jeanne Bau-Madsen,
næstformand i Folkevirke

Folkevirke kunne i slutningen af maj runde sit store projekt om ensomhed af. Det skete med et spændende seminar på Folkevirke, hvor deltagerne var både gengangere fra det indledende debatmøde den 27. august 2020 og andre interesserede. Dagen startede med to foredrag til inspiration.

Først talte landsformand for danske seniorer Per K. Larsen og derefter sektionsleder i Landsforeningen Røde Kors Lise Lind.

Lise Lind, sektionsleder i Landsforeningen Røde Kors.

Per K. Larsen fortalte, at han nu som 75-årig var pensioneret, og at familien – især børnebørnene – fyldte meget i hans liv. Han brugte sin store erfaring fra bestyrelsesarbejdet som landsformand i foreningen ”Danske Seniorer”. Hans inspiration til foreningsarbejdet kom bl.a. fra Lone Kühlmann og Henning Kirk

”Afskaf alderdommen, bliv i de voksnes rækker” om aldersfordomme. I dag er der 400 foreninger, 80.000 medlemmer, inkl. 10.000 personlige i Danske Seniorer. Deres motto er ”Vi hjælper hinanden” – modsat Ældresagens motto om, at vi hjælper de svage ældre med deres rettigheder.

Per K. Larsen stillede derefter følgende spørgsmål:

- Hvad er ensomhed?
- Hvordan bekæmper man ensomhed?

Per K. Larsen pegede bl.a. på, at ensomhed forstærkes af fordomme, kontrol og manglende positive forventninger til mennesker, der ikke er i lønnet arbejde, men modtager offentlige ydelser, herunder seniorer, ledige, psykisk syge og hjemløse.

Han definerede **ensomhed** som en *følelse* af at være *alene* og af at savne nærhed med andre.

Ensomhed indebærer at have mindre kontakt med andre, end man ønsker, eller at denne kontakt har så begrænset social værdi, at den ikke ophæver følelsen af kontaktsavn. Der er ikke nødvendigvis en sammenhæng mellem det at være ensom og det at være alene. Man kan være helt alene og tilfreds eller have en stor omgangskreds og føle sig ensom. Mennesker med få kontakter er dog oftere ensomme end mennesker med et stort socialt netværk.

Ensomheden vokser. Relationer bliver til varer, rejser, det koster penge at komme uden for døren, ud til

andre, ud af ensomheden. 750.000 seniorer har en indkomst lige over EU's fattigdomsgrænse.

Arbejdet med at skabe sociale netværk, mere livskvalitet og bekæmpe ensomhed blandt ældre bliver et væsentligt område i arbejdet med at styrke civilsamfundet.

Per K. Larsen sluttede sit indlæg med et par gode råd:

Man skal blive ved med at undre sig, gøre nytte for andre, opleve andres taknemmelighed og sin egen. Bidrage til fællesskabet, bruge sine erfaringer.

Man får det, man giver. Veje ud af ensomhed: at yde og gøre nytte for andre.

Det er vigtigt, at de ensomme får at vide, at der er brug for dem, frem for at de skal deltage i fx et foredrag.

Sektionsleder i Landsforeningen Røde Kors, Lise Lind, fortalte derefter om sit arbejde for Røde Kors. Der er 35.000 frivillige i Danmark. Røde Kors arbejder over hele verden, men kan kun arbejde i lande, der har inviteret dem.

Lise Lind fortalte, at alt for mange mennesker i Danmark føler sig ensomme. Lige nu oplever 380.000 voksne og 20.000 børn svær ensomhed, og tallet er stigende. Konsekvenserne af ensomhed er store – både for det enkelte menneske og for samfundsøkonomien. Derfor kommer Røde Kors og en lang række organisationer med en klar opfordring til Christiansborg:

I skal handle nu. Vi står overfor en trussel for vores velfærdssamfund, og vi er alle nødt til at handle på

Landsformand for danske seniorer Per K. Larsen pegede bl.a. på, at man kan være helt alene og tilfreds eller måske have en stor omgangskreds og føle sig ensom.

ensomhed som den store samfunds- og folkesundhedsudfordring, den reelt er.

Med afsæt i erfaringer fra udlandet, viden og perspektiver fra en lang række organisationer på tværs af sektorer og fagområder, har Røde Kors lavet oplægget 'Sammen mod ensomhed'. Et oplæg, der giver konkret inspiration til, hvordan vi som samfund kan nedbringe ensomheden gennem en national strategi mod ensomhed – sammen.

Efter debatoplæggene fortalte formand for Dansk Blindesamfunds Kvinder Susanne Tarp om foreningen og dens arbejde. Mange blinde og svagtseende havde følt sig meget alene i det forløbne år.

Foreningen havde derfor i årets løb planlagt forskellige oplæg og efterfølgende samtaler på nettet for deres medlemmer. Foreningen havde købt adgang til ZOOM, så møderne foregik på denne platform. Hvert møde startede en halv time før det anførte tidspunkt. Alle tilmeldte del-

tagere havde afleveret deres telefonnummer. Hvis deltagerne ikke var kommet på ZOOM til den aftalte tid, blev de ringet op og guidet, indtil alle tilmeldte var kommet online. Møderne var en stor succes.

Derefter fortalte Jeanne Bau-Madsen om to projekter om ensomhed, som Folkevirke er projektleder af – "Den digitale brevkasse" og "Ensomhed i Nordjylland".

"Den digitale brevkasse" startede i januar 2021. Hver 14. dag har Folkevirke lagt et kort indlæg på i en lukket gruppe på Facebook. Læserne har mulighed for at komme med kommentarer til de mange forskellige indlæg. Det er Folkevirkes håb, at der opstår forbindelser på nettet mellem deltagerne. Dette projekt afsluttes i efteråret 2021 med to udflugter for deltagerne og deres børn. Det bliver på denne måde muligt for "Den digitale brevkasse"s brugere at mødes.

Siden foråret 2021 har Folkevirke i samarbejde med Folkevirke i Vest-

himmerland haft et projekt om ensomhed i Nordjylland. Den 12. maj 2021 inviterede Folkevirke til et Skypemøde med den 94-årige forhenværende borgmester i Kalundborg Aage Brejnrod. Han fortalte om, hvordan han for første gang i sit liv havde følt sig ensom i det forgangne år. Derefter var der samtale mellem deltagerne.

Jeanne Bau-Madsen præsenterede derefter Folkevirkes blad om ensomhed. Her er artikler skrevet af nogle af deltagerne i mødet august 2020 og andre specialister i ensomhed. Desuden gives der i bladet nogle redskaber og idéer til, hvordan ensomhed kan bekæmpes.

Inspiration til videre fordybelse i emnet kunne være:

Tor Nørretranders: Det generøse Menneske.

Nicklas Brendborg: Gopler ældes baglæns.

Lone Kühlmann og Henning Kirk: Afskaf alderdommen.

**Landet over
tilrettelægger Folkevirke
møder, foredragsrækker,
studiekredse, temamøder,
kurser og lejre,
hvor alle kan deltage.**

Ved redaktionens slutning
forelå der oplysninger
om disse arrangementer.

Mere detaljerede oplysninger kan fås
ved henvendelse til
Folkevirkes kontor,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K,
telefon 33 32 83 11
(bedst tirsdage mellem kl. 9 og 16)
eller folkevirke@folkevirke.dk

Desuden kan der ses en opdateret oversigt
over arrangementer på Folkevirkes
hjemmeside www.folkevirke.dk

Du kan også følge Folkevirke på Facebook.

Folkevirkes møder former sig som
åbne debatter om aktuelle emner,
hvor deltagerne som regel
tager udgangspunkt i et oplæg.
**Folkevirkes møder er åbne
for alle interesserede!**

» REGION HOVEDSTADEN

BORNHOLM

Kontakt:

Marianne Kofod Pedersen,
Svanekevej 32, 3740 Svaneke
Tlf. 56 49 21 65

KØBENHAVN

»På Folkevirke«

Niels Hemmingsens Gade 10,
1153 København K.

Kontakt:

Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K. eller
Jeanne Bau-Madsen
Tlf. 21 27 62 19
folkevirke@folkevirke.dk

Folkevirkes Litteraturkreds i København

Mødestedet er Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K.
Tlf. 33 32 83 11

Debatmøderne foregår på torsdage kl. 12.00-14.30.

Datoer og bøger er aftalt
af studiekredsen.

Der betales kontingent for hele
sæsonen ved kursusstart
(efterår og forår) i alt 600 kr.

Litteraturkredsen har eksisteret i
flere år, og der kommer hele tiden nye
medlemmer. Men der er plads til flere,
som har lyst til at engagere sig i en
levende og vedkommende debat.

Kontakt:

Britta Poulsen
Tlf. 46 36 56 32

KØBENHAVNS VESTEGN

Vestegnens Litteraturkreds

Møderne holdes den sidste tirsdag
i hver måned.

Med mindre andet er nævnt,
så holdes alle møder i
Glostrup Fritidscenter, mødelokale 2,
kl. 14.00-17.00.

Tilmelding og kontakt:

Formand Ellen Kristiansen,
Vegavænget 41, 2620 Albertslund
Tlf. 40 84 62 07
Næstformand Ingelise Olsen
Kasserer Annelise Bohn
Mobil 21 68 02 42
E-mail: familienbohn@hotmail.com
Suppleant/revisor Anne Birthe Kyed.

» REGION NORDJYLLAND

FOLKEVIRKE VESTHIMMERLAND

Alle arrangementer foregår på
Farsø Sognegård, Søvej 3 i Farsø
kl. 14.00-16.15,
hvis ikke andet er nævnt.
Entré og kaffe med kage – 90 kr.

6. september

Som led i Kulturugen i uge 36
– Foredrag af chefredaktør Christian
Jensen fra Dagbladet Politiken,
som med udgangspunkt i kendte
skønlitterære værker vil fortælle om
»Nationalismens væsen«. Det er et
meget aktuelt emne, der kan ses fra
mange vinkler, og vi tør godt love,

at det er et spændende foredrag,
for vi havde fornøjelsen at høre det
på »Kultur møde Mors« i 2019.
Foredraget er i tidsrummet
kl. 14-16.15 på Johannes V.
og Thit Jensen Museet,
Søndergade 48, 9640 Farsø.

4. oktober

Formand Annemarie Balle og
næstformand Jeanne Bau-Madsen
fra Folkevirke København medvirker i
et debatmøde under overskriften:
»Stemmesedler – magtmiddel eller
dokument?«

Det stiller skarpt på de forskellige
aspekter ved stemmeafgivning,
og der vil blive mulighed for at
deltage i en afstemning om
»den mest demokratiske stemme-
seddel«.

Foredraget er i tidsrummet kl. 14-16.15
i Farsø Sognegård, Søvej 3,
9640 Farsø.

Kontakt:

Formand:
Tove Kristensen,
Hans Egedes Vej 120, 9600 Aars
Tlf. 20 87 64 12
tovekaren120@gmail.com
Næstformand:
Else Thirup, Aars
Tlf. 23 25 28 17
Sekretær:
Lone Nørgaard,
Svoldrupvej 122, Vognsild, 9600 Aars
Tlf. 98 65 82 57
pelonor122@gmail.com
Bestyrelsesmedlemmer:
Margrethe Dam Hansen, Farsø
Tlf. 41 59 33 34
Ellen Kahr Thomsen, Blære
Tlf. 98 66 62 05
Suppleanter:
Mona Jensen, kasserer,
Aalborgvej 4, Hornum, 9600 Aars
Tlf. 22 40 29 58
Mona22402958@gmail.com
Iris Brink Hansen, Risgårde
Tlf. 98 63 60 42

Vesthimmerlands Litteraturkreds

Vesthimmerlands Litteraturkreds er
midlertidig lukket pga. Covid-19.
Kontakt: Studiekredsleder Iris Brink
Hansen, Risgårde, tlf. 98 63 60 42.

REGION MIDTJYLLAND**HERNING**

Møder afholdes i Betania, Torvet 9, Herning. Møderne foregår hver anden mandag kl. 14.00-16.00. Alle er velkomne til at møde en halv time, før mødet begynder. Der er kaffe-pause på ca. 15 min., hvor man kan nyde sin medbragte kaffe. Der er også mulighed for at købe kaffe.

Medlemskontingentet for hele sæsonen er 200 kr. Hvert møde koster 40 kr. for medlemmer og 60 kr. for ikke-medlemmer. Satserne er også gældende for pensionister.

Vel mødt til en spændende sæson!

6. september

Generalforsamling. Her åbnes dørene kl. 13.00, så der bliver tid til tilmelding til den nye sæson.

13. september

“Vejen til mine rødder – Jeg er min mors hemmelighed.” Lone Hansen kommer og fortæller med udgangspunkt i sit eget liv om et af besættelsesmagtens tabuemner: 'Tyskerbørn'.

27. september

Et kulturhistorisk foredrag om Rom – pavemagtens by v/lektor Finn Christensen. Et foredrag, der trækker de lange linjer tilbage fra kejsertidens Rom og frem til i dag med Roms charmerende og betagende byliv.

11. oktober

“Jeg vil have ret til at fejle”. Domprovst Gerda Neergaard Jessen tager på en underholdende og tankevækkende måde et kraftigt livtag med det perfekte menneske, som ikke vil fejle. En hyldest til mennesket, der har set i øjnene, at man er fuld af fejl.

25. oktober

Hospicechef på Anker Fjord Hospice, Herdis Hansen, fortæller om sit arbejde i Etisk råd og om Anker Fjords historie og dagligdag.

8. november

“Blandt hjemløse og andet godtfolk”. Martin Bach Ottosen vil give os muntre og alvorlige fortællinger om sine 10 år som viceforstander på

Møltrup Optagelseshjem blandt hjemmets 120 hjemløse beboere.

22. november

“Lune historier fra Holmsland”. Tidligere journalist Ole Tang, der er født på Holmsland, giver os et par timer i humorens univers med fortællinger om vestjyske originaler i området mellem Ringkøbing og Søndervig.

6. december

Juleafslutning med underholdning af den dygtige sanger og musiker Mariann Mikkelsen. Vi skal også hygge os med kage og julegodter

Bestyrelse:

Formand:

Lene Lund,
Emil Resensvej 47, Herning
Mobil 29 92 58 50

Næstformand:

Iben Brock,
Spinkebjerg 31, Gjellerup, Herning
Mobil 22 12 95 53

Kasserer:

Tove Katstrup,
Karen Blixens Vej 1P, Ikast
Mobil 40 70 90 51

Bestyrelsesmedlemmer:

Tytte Vestergaard Olesen,
Laubsvej 15, Herning
Mobil 25 80 50 67
Birde Lindholm,
Sabroesvej 3D, 4. sal, dør 5,
Herning
Mobil 23 67 76 75

Suppleanter:

Hanne Østergaard,
Østre Kirkevej 38, 2. sal, Herning
Mobil 20 41 11 40
Doris de Voss,
Ørnevej 32, Herning
Mobil 21 66 06 32

HOLSTEBRO

Kontakt:

Karen Margrethe Madsen
Tlf. 97 41 40 92

REGION SJÆLLAND**ROSKILDE**

Kontakt:

Britta Poulsen
Tlf. 23 46 45 95
britta.poulsen@privat.dk
Kirsten Rudfeld
Tlf. 29 61 28 81
rudfeld@webspeed.dk

ØLSTED

Litteraturstudiekreds

Vi mødes hver 6. uge og planlægger fra gang til gang.

Kontakt:

Lis Timmermann,
Hermelinvej 9, 3310 Ølsted

UDLAND**GRØNLAND**

Folkevirke i Nuuk

Kontakt:

Rebekka Olsvig,
Jens Kreutzmann Aqq 30,
postboks 575,
3900 Nuuk, Grønland

Rosenborg.

Spændende indblik i dansk og arabisk kultur

Folkevirke er i samarbejde med Amal Hayat Denmark og Interkulturel Kvinderåd klar med en spændende række debattmøder

Under overskriften "Debatter om dansk og arabisk kultur" vil Folkevirke i samarbejde med Amal Hayat Denmark og Interkulturel Kvinderåd hen over efteråret tage hul på en spændende række debattmøder.

Det overordnede formål med debattmøderne er en øget kulturforståelse. Der er tale om et tværkulturelt projekt, som på nye måder skal være med til at øge den mellemfolkelige forståelse og som samtidig kan være med til at vise nye måder, som kan være med til at øge engagementet i demokratiske problemstillinger.

Der vil blive holdt otte debattmøder i løbet af 2021 og foråret 2022. Nogle af møderne, som temamæssigt er meget tæt på hinanden, slås sammen, så udenbys deltagere har større mulighed for at deltage. Den foreløbige plan for møderækken ser således ud:

Onsdag 22. september kl. 15.00-17.00 holdes det første møde på Folkevirke.

Hovedtemaet er "Hvad er kultur?". **Jeanne Bau-Madsen** kommer med et oplæg på 20-30 minutter.

Derefter er der workshops med grupper efter etnicitet. Følgende spørgsmål diskuteres:

- Hvad er vigtigt i min kultur?
- Hvorfor er det vigtigt?

Hvert spørgsmål diskuteres i 20 minutter. Sekretær udpeges og gruppernes resultater fremlægges i plenum.

Torsdag 7. oktober holdes andet og tredje møde kl. 10-15. Om formiddagen fortæller tidligere minister **Bertel Harder** om **demokratisk dannelse og debatkultur**. Om eftermiddagen er der rundvisning på **Christiansborg**.

Torsdag 11. november holdes fjerde og femte møde kl. 10-15. Emnet er **familien**, og mødet holdes på **Arbejdermuseet**. Inden mødet svares på spørgsmål fra Arbejdermuseet vedr. "Familien Sørensen". Derefter omvisning for op til 25 personer. Efter rundvisningen fortæller **Katina Rasmussen** om det **arabiske familiemønster** og **Jeanne Bau-Madsen** om det **danske**.

Torsdag 27. januar holdes sjette og syvende møde kl. 10-16. Hovedoverskriften er **dansk og ara-**

bisk musik. Mødet holdes på Folkevirke. Højskolesangbogen præsenteres, og et sangkor dannes. **Katrine Immerkjær Kristiansen** står for den **danske del af musikgennemgangen**, mens en **arabisk kunstner** fortæller og giver eksempler på **arabisk musik**.

Torsdag 1. marts kl. 15-17 holdes det ottende møde, som finder sted på **Rosenborg**.

